תשורה

משמחת הנישואין של

מנחם מענדל ומושקא

בלייך

י"א אלול ה'תשפ"ב

תשורה

משמחת הנישואין של

מנחם מענדל ומושקא

בלייך

י"א אלול ה'תשפ"ב

ב"ה.

פתח דבר

לזכרון טוב, יום כלולת צאצאינו החתן הרב התמים **מנחם מענדל** שי' עם ב"ג הכלה מ' **מושקא** תי', הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק – מיוסד על ההנהגה בעת שמחת הנישואין של כ"ק אדמו"ר שליט"א – בתשורה המוסגרת בזה.

*

התשורה כוללת:

א) הגהות על שיעורים בספר התניא – כפי שהוכנו בשעתו ע"י סבא רבה של הכלה הרב **יוסף** הלוי **וויינבערג** ע"ה ע"מ למסור ברדיא.

ב) הגהות על "פתח-דבר" – הגהות על חלקים משיחות כפי שהופיעו בשעתם בפתח-דבר לחוברות "תוכן ענינים בדא"ח לחזור בבתי כנסיות". חוברות אלו היו הליקוטים השבועיים שכללו שיחות שהוגהו עבור חזרתם בבתי הכנסיות (ונדפסו אח"כ בסדרת לקוטי שיחות); בפתח-דבר לחוברות אלו היו מופיעים תקצירים משיחות נוספות, שאף הם הוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (ונדפסו אח"כ בהוספות ללקו"ש).

ג) הוספה – מענה קודש מיוחד אל הרב **יוסף** הלוי **וויינבערג** ע"ה, בקשר למכתב שקיבל מאת סב הכלה הרב **שלום דובער** שי' הלוי **וויינבערג** בקשר ל"קונטרס ט"ו באב תנש"א".

יצויין שרוב החומר בתשורה זו מתפרסם בזה **לראשונה**.

*

ויהי רצון, שתיכף ומיד "ישמע . . קול ששון וקול שמחה" האמתי, כאשר "נזכה זעהן זיך מיטן רבי'ן", בהתגלות כ"ק אדמו"ר שליט"א, תיכף ומיד ממש!

משפחת בלייך   **משפחת וויינבערג**

י"א אלול ה'תשפ"ב

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א

ברוקלין, נ.י.

התשורה שחולקה בעת חתונת הרבי

בעז״ה י״ת

שלום וברכה

לזכרון טוב, ליום כלולת בתי הכלה המהוללה מ' חי' מושקא תחי' עם בחיר לבה החתן הרב מ' מנחם מענדל שי'. הנני בזה לכבד את כל המשתתפים חלק בשמחת לבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה המוספת בזה. העתק מכתב כתב יד קדשו של הוד כ"ק אדמו"ר אאזמו"ר, אבינו הראשון, רבנו הגדול זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. אשר סגולה יהי' [illegible] נפש ועד בשר, בתוככי ידידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחזיקי תורה יחיו.

בשמחה וברכה
יוסף יצחק

ישיבת "תומכי-תמימים ליובאוויטש"
ג' י"ד כסלו, תרפ"ט, ווארשא.

פרשת אבותי קדשי זה הוא, כי היחס בין החסידים ומתנגדיהם בעת ההיא הי' בתגבר כזה. אשר בעת האספות של אנ"ש בווילנא חוו קבוצת אברכים מופלגי תורה מצעירי החסידים בעתם לצאת לריב עם מתנגדיהם ומאנו להוסיף ללכת בעקבי. ומהם אנ"ש שבראשם עמד הרב גביר הקהלה החסיד ר' מאיר בר' רפאל נ"ע אשר כחמשה ששה שנים (תקנ"א - נו לערך) עסקו והשתדלו בדבר הבאת שלום. ובאספה ההיא תקף החסיד הרמ"מ נ"ע בידם של הצעירים ויצאו בדברים יוצאים מלב פועל, [illegible] התרגשות שסבלו. [illegible] החסיד הרמ"ר נ"ע

באותו מעמד שלח רבנו הגדול אליהם ציר מכתב. לאמר. הצדק אתכם. אבל הנוח הוא על הלב, וזאת היא עבודת אנ"ש להיות [illegible] ומכון לאהבתו ויראתו ית'. ולבא פלוג בכל שייפין בפעולות טובות באהבת כל ישראל לטובה [illegible] כבוד אלקים לבא כאשר יקוים ועינות מעין בית ד' אשר נגלה על מורנו הבעש"ט נ"ע ומלאה הארץ דעה את ד'

ובחדש אלול בשנה ההיא שלח רבנו הגדול מכתב זה להחסיד ר' משה נ"ע

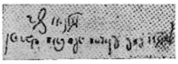

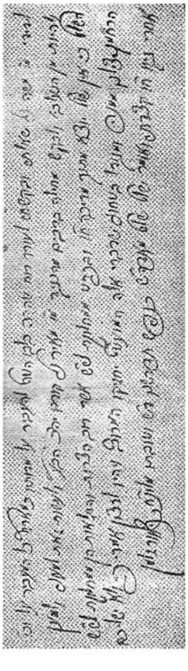

המכתב הזה והמכתב (בלחציק) מעבר לדף, הוא [illegible] כתב יד קודש של הוד כ"ק אאמו"ר, אדמו"ר אבינו הראשון, רבינו הגדול [illegible]

הגהות על שיעורים בספר התניא אגרת הקודש סימן יג

הוכנו בשעתו ע"י סבא רבה של הכלה הרב **יוסף** הלוי **וויינבערג** ע"ה

ע"מ למסור ברדיא

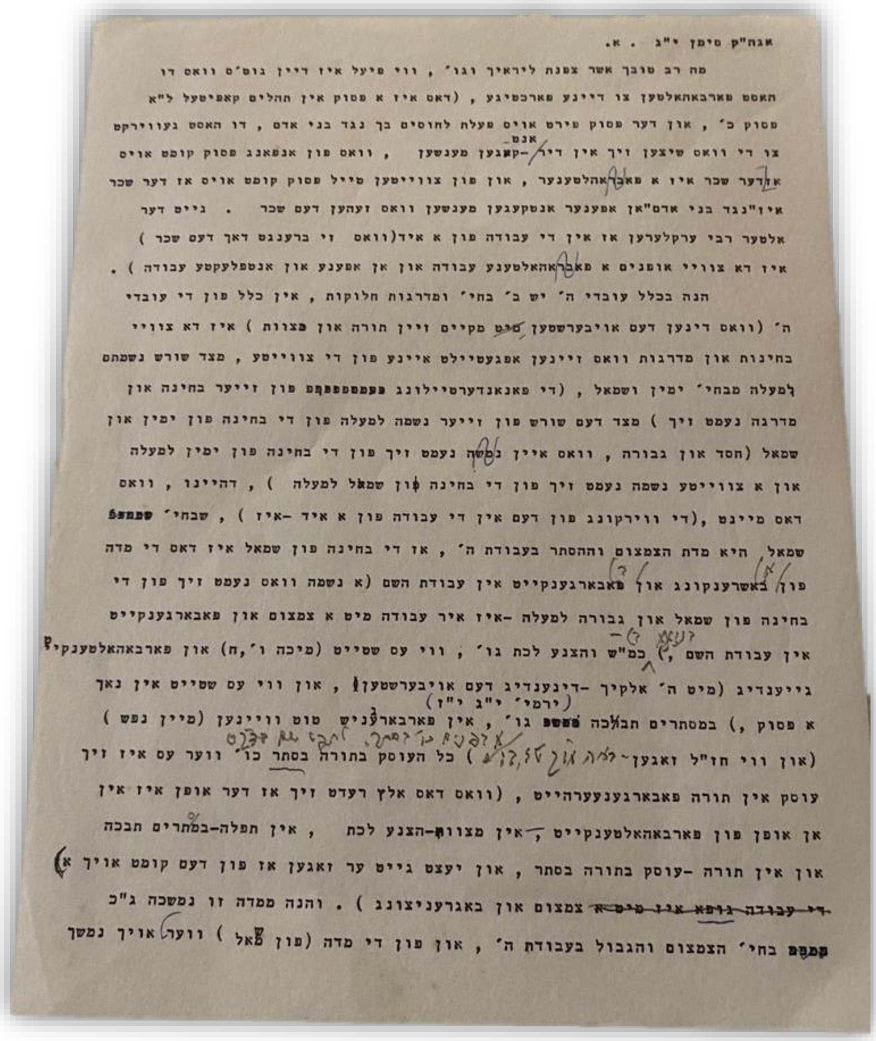
אגה"ק סימן י"ג . א.

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו׳ , ווי פיעל איז דיין גוט׳ס וואס דו
האסט פארבאהאלטען צו דיינע פארכטיגע , (דאס איז א פסוק אין תהלים קאפיטעל ל"א
פסוק כ׳ , און דער פסוק פירט אויס פעלת לחוסים בך נגד בני אדם , דו האסט געווירקט
צו די וואס שיצען זיך אין דיר -קעגען מענשען , וואס פון אנפאנג פסוק קומט אויס
אודער שכר איז א פארבאהאלטענער , און פון צווייטען טייל פסוק קומט אויס אז דער שכר
איז"נגד בני אדם"אן אפענער אנטקעגען מענשען וואס זעהען דעם שכר . גיים דער
אלטער רבי ערקלערען אז אין די עבודה פון א איד(וואס זי ברענגט דאך דעם שכר)
איז דא צוויי אופנים א פארבאהאלטענע עבודה און אן אפענע און אנטפלעקטע עבודה) .
הנה בכלל עובדי ה׳ יש ב׳ בחי׳ ומדרגות חלוקות , אין כלל פון די עובדי
ה׳ (וואס דינען דעם אויבערשטען ~~מיט~~ מקיים זיין תורה און מצוות) איז דא צוויי
בחינות און מדרגות וואס זיינען אפגעטיילט איינע פון די צווייטע , מצד שורש נשמתם
למעלה מבחי׳ ימין ושמאל , (די פאנאנדערטיילונג פון זייער בחינה און
מדרגה נעמט זיך) מצד דעם שורש פון זייער נשמה למעלה פון די בחינה פון ימין און
שמאל (חסד און גבורה , וואס איין נשמה נעמט זיך פון די בחינה פון ימין למעלה
און א צווייטע נשמה נעמט זיך פון די בחינה פון שמאל למעלה) , דהיינו , וואס
דאס מיינט ,(די ווירקונג פון דעם אין די עבודה פון א איד -איז) , שבחי׳
שמאל היא מדת הצמצום וההסתר בעבודת ה׳ , אז די בחינה פון שמאל איז דאס די מדה
פון באשרענקונג און פאבארגענקייט אין עבודת השם (א נשמה וואס נעמט זיך פון די
בחינה פון שמאל און גבורה למעלה -איז איר עבודה מיט א צמצום און פאבארגענקייט
אין עבודת השם ,) כמ"ש והצנע לכת גו׳ , ווי עס שטייט (מיכה ו׳,ח) און פארבאהאלטענקייט
גייענדיג (מיט ה׳ אלקיך -דינענדיג דעם אויבערשטען , און ווי עס שטייט אין נאך
(ירמי׳ י"ב י"ז)
א פסוק ,) במסתרים תבכה נפשי גו׳ , אין פארבארגעניש טוט וויינען (מיין נפש)
(און ווי חז"ל זאגען) כל העוסק בתורה בסתר כו׳ ווער עס איז זיך
עוסק אין תורה פאבארגענעהייט , (וואס דאס אלץ רעדט זיך אז דער אופן איז אין
אן אופן פון פארבאהאלטענקייט , אין מצוות-הצנע לכת , אין תפלה-במסתרים תבכה
און אין תורה -עוסק בתורה בסתר , און יעצט גייט ער זאגען אז פון דעם קומט אויך א
~~די עבודה גופא איז מיט א~~ צמצום און באגרעניצונג) . והנה ממדה זו נמשכה ג"כ
בחי׳ הצמצום והגבול בעבודת ה׳ , און פון די מדה (פון שמאל) ווערט אויך נמשך

. . אין כלל פון די עובדי ה׳ (וואס דינען דעם אויבערשטען, ~~מיט~~ מקיים זיין תורה און מצוות) . .

. . אז די בחינה פון שמאל איז דאס די מדה פון **א)** באשרענקונג און **ב)** פאבארגענקייט אין עבודת השם . .

. . איז איר עבודה מיט א צמצום און פאבארגענקייט אין עבודת השם,) **בנוגע ב) -** כמ״ש והצנע לכת גו׳ . .

. . (און ווי חז״ל זאגען **- ראה מו״ק טז, ב: מבפנים כו׳ בסתר. לחפש שם בדק״ס)** כל העוסק התורה <u>בסתר</u> כו׳ . .

. . אין תפלה – במ**ס**תרים תבכה . .

. . און יעצט גייט ער זאגען אז פון דעם קומט אויך אז) ~~די עבודה~~ ~~<u>גופא</u>~~ ~~איז~~ ~~מיט א~~ צמצום און באגרעניצונג . .

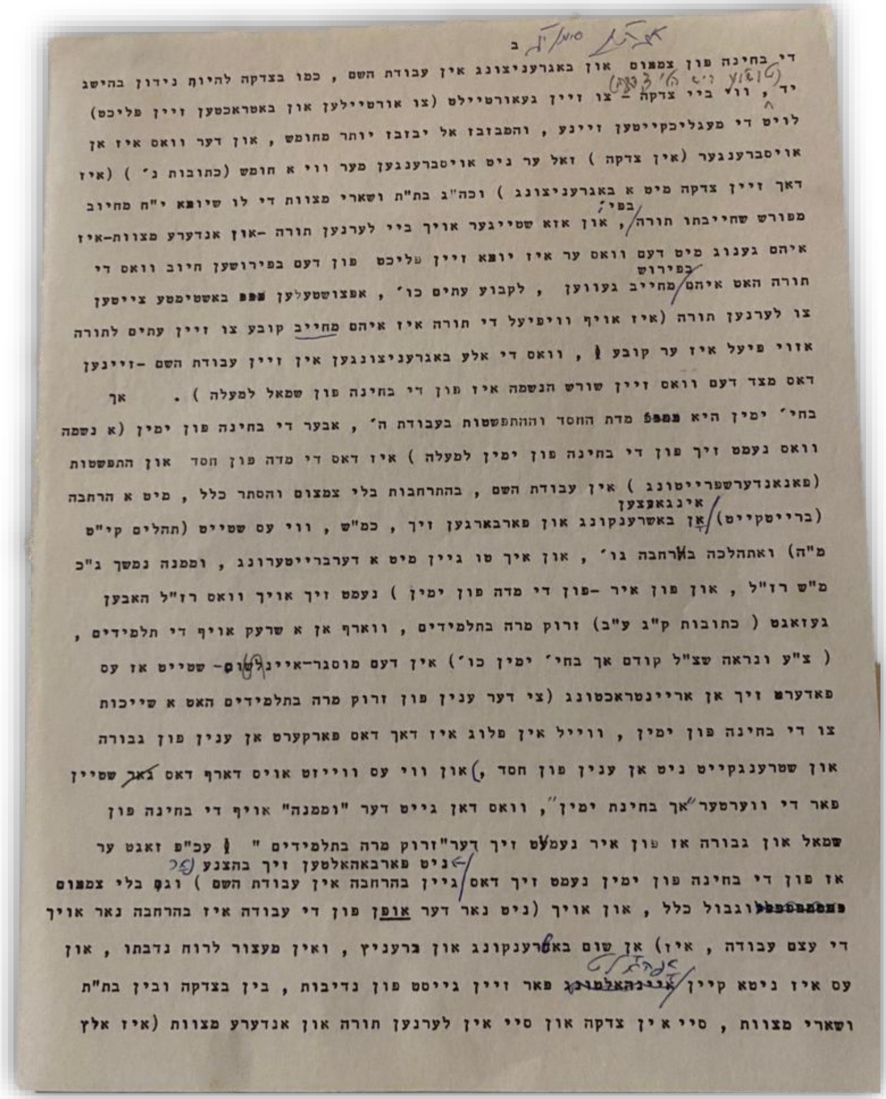
ב

די בחינה פון צמצום און באגרעניצונג אין עבודת השם , כמו בצדקה להיות נידון בהישג
יד , ווי ביי צדקה – צו זיין געאורטיילט (צו אורטיילען און באטראכטען זיין פליכט)
לויט די מעגליכקייטען זיינע , והמבזבז אל יבזבז יותר מחומש , און דער וואס איז אן
אויסברענגער (אין צדקה) זאל ער ניט אויסברענגען מער ווי א חומש (כתובות נ׳) (איז
דאך זיין צדקה מיט א באגרעניצונג) וכה"ג בת"ת ושארי מצוות די לו שיוצא י"ח מחיוב
מפורש שחייבתו תורה , און אזא שטייגער אויך ביי לערנען תורה –און אנדערע מצוות–איז
איהם געגנוג מיט דעם וואס ער איז יוצא זיין פליכט פון דעם בפירושען חיוב וואס די
תורה האט איהם מחייב געווען , לקבוע עתים כו׳ , אפצושטעלען באשטימטע צייטען
צו לערנען תורה (איז אויף וויפיעל די תורה איז איהם מחייב קובע צו זיין עתים לתורה
אזוי פיעל איז ער קובע , וואס די אלע באגרעניצונגען אין זיין עבודת השם –זיינען
דאס מצד דעם וואס זיין שורש הנשמה איז פון די בחינה פון שמאל למעלה) . אך
בחי׳ ימין היא מדת החסד וההתפשטות בעבודת ה׳ , אבער די בחינה פון ימין (א נשמה
וואס נעמט זיך פון די בחינה פון ימין למעלה) איז דאס די מדה פון חסד און התפשטות
(פאנאנדערשפרייטונג) אין עבודת השם , בהתרחבות בלי צמצום והסתר כלל , מיט א הרחבה
(ברייטקייט) אן באשרענקונג און פארבארגען זיך , כמ"ש , ווי עס שטייט (תהלים קי"ט
מ"ה) ואתהלכה ברחבה גו׳ , און איך טו גיין מיט א דערברייטערונג , וממנה נמשך ג"כ
מ"ש רז"ל , און פון איר –פון די מדה פון ימין) נעמט זיך אויך וואס רז"ל האבען
געזאגט (כתובות ק"ג ע"ב) זרוק מרה בתלמידים , ווארף אן א שרעק אויף די תלמידים ,
(צ"ע ונראה שצ"ל קודם אך בחי׳ ימין כו׳) אין דעם מוסגר-איינשלוס- שטייט אז עס
פאדערט זיך אן אריינטראכטונג (צי דער ענין פון זרוק מרה בתלמידים האט א שייכות
צו די בחינה פון ימין , ווייל אין פלוג איז דאך דאס פארקערט אן ענין פון גבורה
און שטרענגקייט ניט אן ענין פון חסד ,) און ווי עס ווייזט אויס דארף דאס גאר שטיין
פאר די ווערטער "אך בחינת ימין", וואס דאן גייט דער "וממנה" אויף די בחינה פון
שמאל און גבורה אז פון איר נעמט זיך דער"זרוק מרה בתלמידים " עכ"פ זאגט ער
אז פון די בחינה פון ימין נעמט זיך דאס גיין בהרחבה אין עבודת השם) וגם בלי צמצום
וגבול כלל , און אויך (ניט נאר דער אופן פון די עבודה איז בהרחבה נאר אויך
די עצם עבודה , איז) אן שום באטרענקונג און ברעניץ , ואין מעצור לרוח נדבתו , און
עס איז ניטא קיין איינהאלטונג פאר זיין גייסט פון נדיבות , בין בצדקה ובין בת"ת
ושארי מצוות , סיי אין צדקה און סיי אין לערנען תורה און אנדערע מצוות (איז אלץ

. . כמו בצדקה להיות נידון בהישג יד **(טושו״ע ריש הל׳ צדקה)** . .

. . אין דעם מוסגר-איינ[של]וס . . [תחלה הי׳ כתוב ״איינלשוס״, ותיקן שיהי׳ כתוב ״איינשלוס״]

. . און ווי עס ווייזט אויס דארף דאס ~~גאר~~ שטיין . .

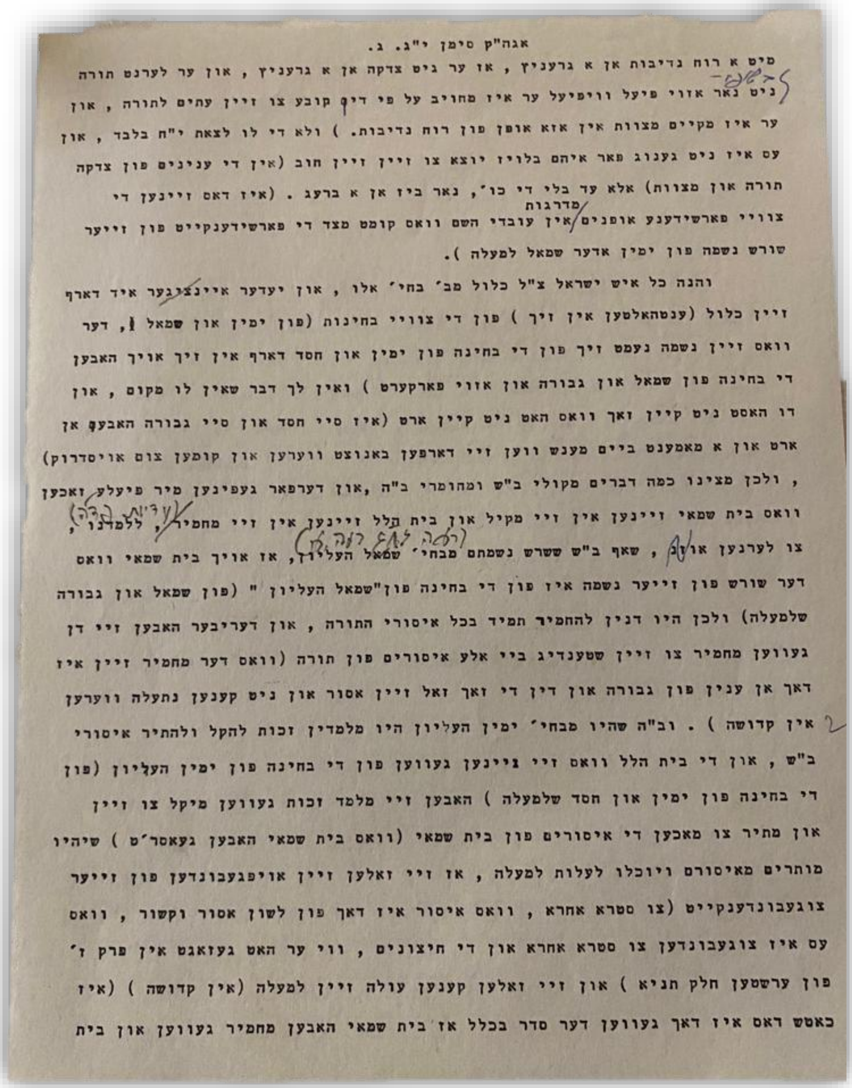

אגה"ק סימן י"ג. ג.

מיט א רוח נדיבות אן א גרעניץ , אז ער גיט צדקה אן א גרעניץ , און ער לערנט תורה
ניט נאר אזוי פיעל וויפיעל ער איז מחויב על פי דיף קובע צו זיין עתים לתורה , און
ער איז מקיים מצוות אין אזא אופן פון רוח נדיבות.) ולא די לו לצאת י"ח בלבד , און
עס איז ניט גענוג פאר איהם בלויז יוצא צו זיין זיין חוב (אין די ענינים פון צדקה
תורה און מצוות) אלא עד בלי די כו׳, נאר ביז אן א ברעג . (איז דאס זיינען די
צוויי פארשידענע אופנים [מדרגות] אין עובדי השם וואס קומט מצד די פארשידענקייט פון זייער
שורש נשמה פון ימין אדער שמאל למעלה).

והנה כל איש ישראל צ"ל כלול מב׳ בחי׳ אלו , און יעדער איינציגער איד דארף
זיין כלול (ענטהאלטען אין זיך) פון די צוויי בחינות (פון ימין און שמאל , דער
וואס זיין נשמה נעמט זיך פון די בחינה פון ימין און חסד דארף אין זיך אויך האבען
די בחינה פון שמאל און גבורה און אזוי פארקערט) ואין לך דבר שאין לו מקום , און
דו האסט ניט קיין זאך וואס האט ניט קיין ארט (איז סיי חסד און סיי גבורה האבען אן
ארט און א מאמענט ביים מענש ווען זיי דארפען באנוצט ווערען און קומען צום אויסדרוק)
, ולכן מצינו כמה דברים מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה ,און דערפאר געפינען מיר פיעלע זאכען
וואס בית שמאי זיינען אין זיי מקיל און בית הלל זיינען אין זיי מחמיר, ללמדנו ,
צו לערנען אונז , שאף ב"ש ששרש נשמתם מבחי׳ שמאל העליון, אז אויך בית שמאי וואס
דער שורש פון זייער נשמה איז פון די בחינה פון"שמאל העליון " (פון שמאל און גבורה
שלמעלה) ולכן היו דנין להחמיר תמיד בכל איסורי התורה , און דעריבער האבען זיי דן
געווען מחמיר צו זיין שטענדיג ביי אלע איסורים פון תורה (וואס דער מחמיר זיין איז
דאך אן ענין פון גבורה און דין די זאך זאל זיין אסור און ניט קענען נתעלה ווערען
אין קדושה) . וב"ה שהיו מבחי׳ ימין העליון היו מלמדין זכות להקל ולהתיר איסורי
ב"ש , און די בית הלל וואס זיי זיינען געווען פון די בחינה פון ימין העליון (פון
די בחינה פון ימין און חסד שלמעלה) האבען זיי מלמד זכות געווען מיקל צו זיין
און מתיר צו מאכען די איסורים פון בית שמאי (וואס בית שמאי האבען געאסר׳ט) שיהיו
מותרים מאיסורם ויוכלו לעלות למעלה , אז זיי זאלען זיין אויפגעבונדען פון זייער
צוגעבונדענקייט (צו סטרא אחרא , וואס איסור איז דאך פון לשון אסור וקשור , וואס
עס איז צוגעבונדען צו סטרא אחרא און די חיצונים , ווי ער האט געזאגט אין פרק ז׳
פון ערשטען חלק תניא) און זיי זאלען קענען עולה זיין למעלה (אין קדושה) (איז
כאטש דאס איז דאך געווען דער סדר בכלל אז בית שמאי האבען מחמיר געווען און בית

. . און יעדער ~~איינציגער~~ איד דארף זיין כלול . .

. . וואס בית שמאי זיינען אין זיי מקיל און בית הלל זיינען אין זיי מחמיר **(עדיות פד״ה)** . .

. . שאף ב״ש ששרש נשמתם מבחי׳ שמאל העליון **(ראה זח״ג רמה, א)** . .

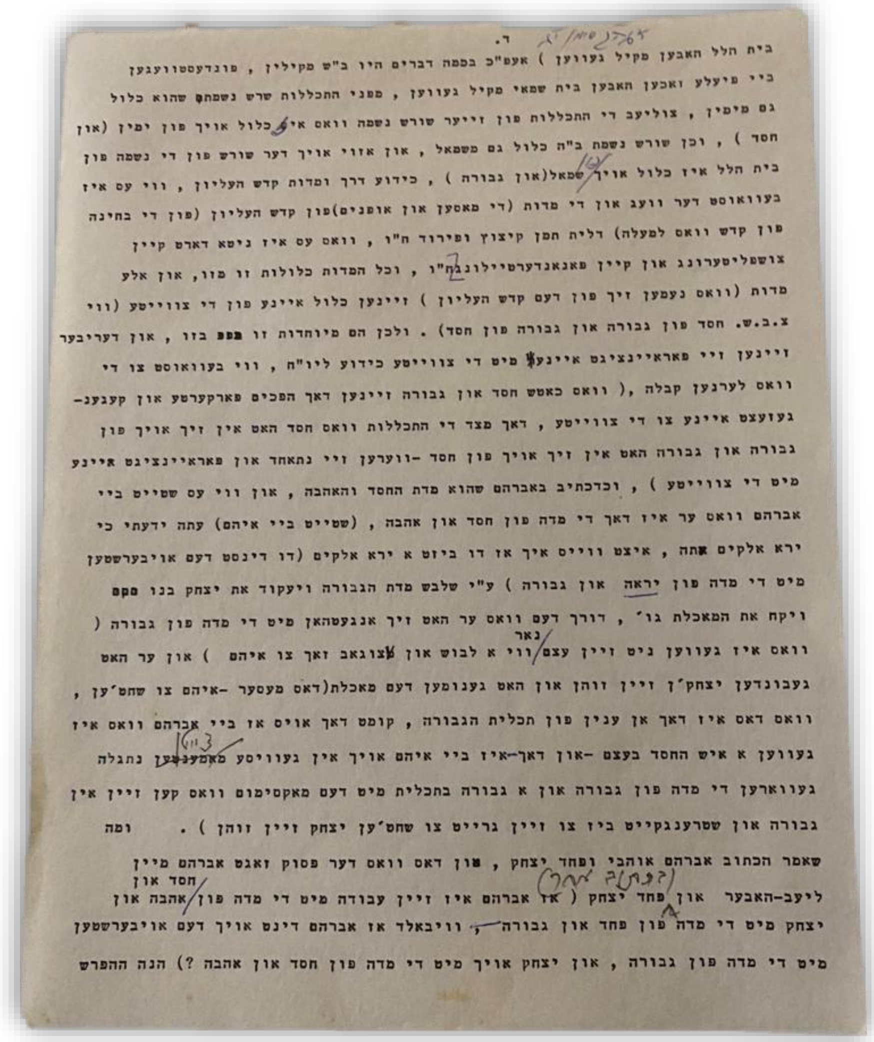
ד.

בית הלל האבען מקיל געווען) אעפ"כ בכמה דברים היו ב"ש מקילין , פונדעסטוועגען
ביי פילע זאכען האבען בית שמאי מקיל געווען , מפני התכללות שרש נשמתם שהוא כלול
גם מימין , צוליעב די התכללות פון זייער שורש נשמה וואס איז כלול אויך פון ימין (און
חסד) , וכן שורש נשמת ב"ה כלול גם משמאל , און אזוי אויך דער שורש פון די נשמה פון
בית הלל איז כלול אויך שמאל(און גבורה) , כידוע דרך ומדות קדש העליון , ווי עס איז
בעוואוסט דער וועג און די מדות (די מאסען און אופנים)פון קדש העליון (פון די בחינה
פון קדש וואס למעלה) דלית תמן קיצוץ ופירוד ח"ו , וואס עס איז ניטא דארט קיין
צושפליטערונג און קיין פאנאנדערטיילונגח"ו , וכל המדות כלולות זו מזו, און אלע
מדות (וואס נעמען זיך פון דעם קדש העליון) זיינען כלול איינע פון די צווייטע (ווי
צ.ב.ש. חסד פון גבורה און גבורה פון חסד) . ולכן הם מיוחדות זו בזו , און דעריבער
זיינען זיי פאראייניגט איינע מיט די צווייטע כידוע ליו"ח , ווי בעוואוסט צו די
וואס לערנען קבלה ,(וואס כאטש חסד און גבורה זיינען דאך הפכים פארקערטע און קעגנ-
געזעצט איינע צו די צווייטע , דאך מצד די התכללות וואס חסד האט אין זיך אויך פון
גבורה און גבורה האט אין זיך אויך פון חסד -ווערען זיי נתאחד און פאראייניגט איינע
מיט די צווייטע) , וכדכתיב באברהם שהוא מדת החסד והאהבה , און ווי עס שטייט ביי
אברהם וואס ער איז דאך די מדה פון חסד און אהבה , (שטייט ביי איהם) עתה ידעתי כי
ירא אלקים אתה , איצט ווייס איך אז דו ביזט א ירא אלקים (דו דינסט דעם אויבערשטען
מיט די מדה פון יראה און גבורה) ע"י שלבש מדת הגבורה ויעקוד את יצחק בנו
ויקח את המאכלת גו׳ , דורך דעם וואס ער האט זיך אנגעטהאן מיט די מדה פון גבורה (
וואס איז געווען ניט זיין עצם/ווי א לבוש און צוגאב זאך צו איהם) און ער האט
געבונדען יצחק׳ן זיין זוהן און האט גענומען דעם מאכלת(דאס מעסער -איהם צו שחט׳ען ,
וואס דאס איז דאך אן ענין פון תכלית הגבורה , קומט דאך אויס אז ביי אברהם וואס איז
געווען א איש החסד בעצם -און דאך-איז ביי איהם אויך אין געוויסע מאמענטען נתגלה
געווארען די מדה פון גבורה און א גבורה בתכלית מיט דעם מאקסימום וואס קען זיין אין
גבורה און שטרענגקייט ביז צו זיין גרייט צו שחט׳ען יצחק זיין זוהן) . ומה
שאמר הכתוב אברהם אוהבי ופחד יצחק , און דאס וואס דער פסוק זאגט אברהם מיין
ליעב-האבער און פחד יצחק (אז אברהם איז זיין עבודה מיט די מדה פון חסד און אהבה און
יצחק מיט די מדה פון פחד און גבורה , וויבאלד אז אברהם דינט אויך דעם אויבערשטען
מיט די מדה פון גבורה , און יצחק אויך מיט די מדה פון חסד און אהבה ?) הנה ההפרש

. . איז ביי איהם אויך אין געוויסע ~~מאמענטען~~ **צייטן** נתגלה געווארען . .

. . און דאס וואס דער פסוק זאגט אברהם מיין ליעב-האבער און **(בכתוב אחר)** פחד יצחק . .

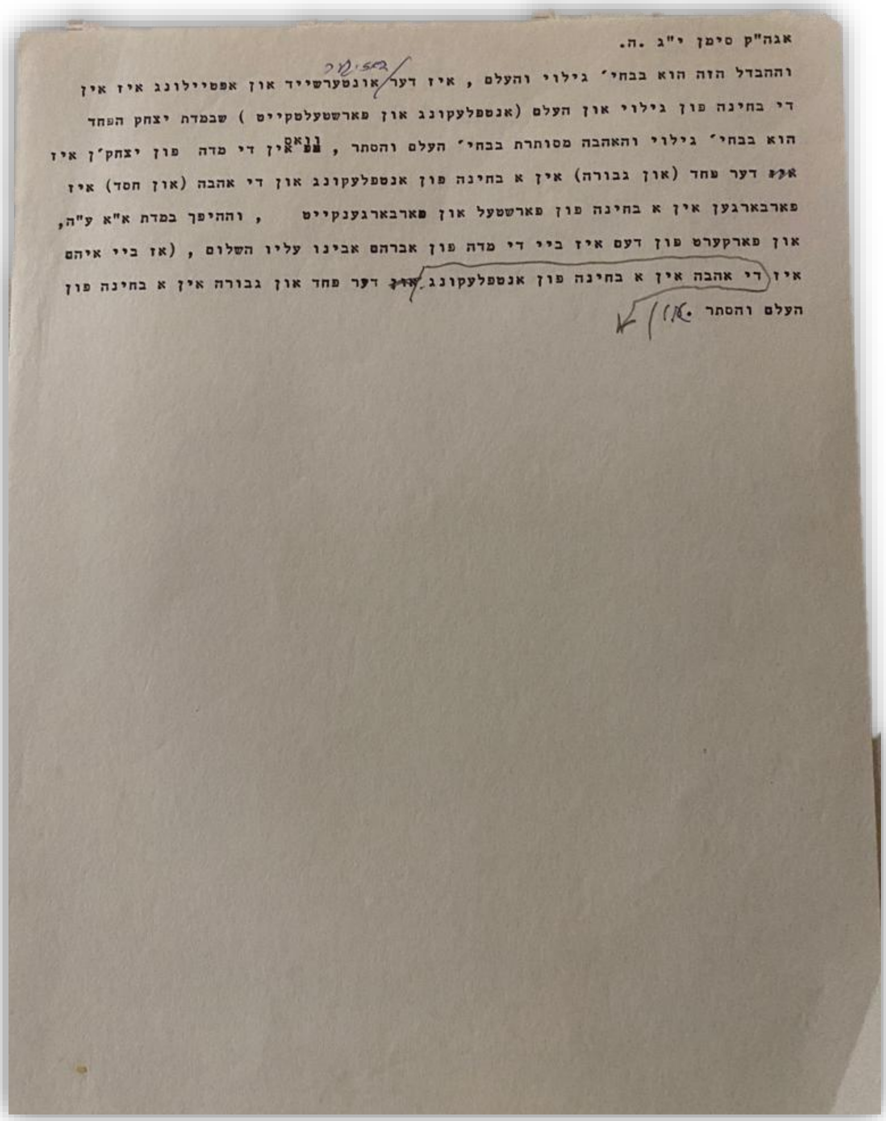
אגה"ק סימן י"ג .ה.

וההבדל הזה הוא בבחי' גילוי והעלם , איז דער אונטערשייד און אפטיילונג איז אין די בחינה פון גילוי און העלם (אנטפלעקונג און פארשטעלטקייט) שבמדת יצחק הפחד הוא בבחי' גילוי והאהבה מסותרת בבחי' העלם והסתר , פא אין די מדה פון יצחק'ן איז איז דער פחד (און גבורה) אין א בחינה פון אנטפלעקונג און די אהבה (און חסד) איז פארבארגען אין א בחינה פון פארשטעל און פארבארגענקייט , וההיפך במדת א"א ע"ה, און פארקערט פון דעם איז ביי די מדה פון אברהם אבינו עליו השלום , (אז ביי איהם איז די אהבה אין א בחינה פון אנטפלעקונג. און דער פחד און גבורה אין א בחינה פון העלם והסתר.

תחלה הי' כתוב "אז ביי איהם איז די אהבה אין א בחינה פון אנטפלעקונג און דער פחד און גבורה אין א בחינה פון העלם והסתר".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "און", ושינה ותיקן שיהי' כתוב: "אז ביי איהם איז דער פחד און גבורה אין א בחינה פון העלם והסתר **און** די אהבה אין א בחינה פון אנטפלעקונג".

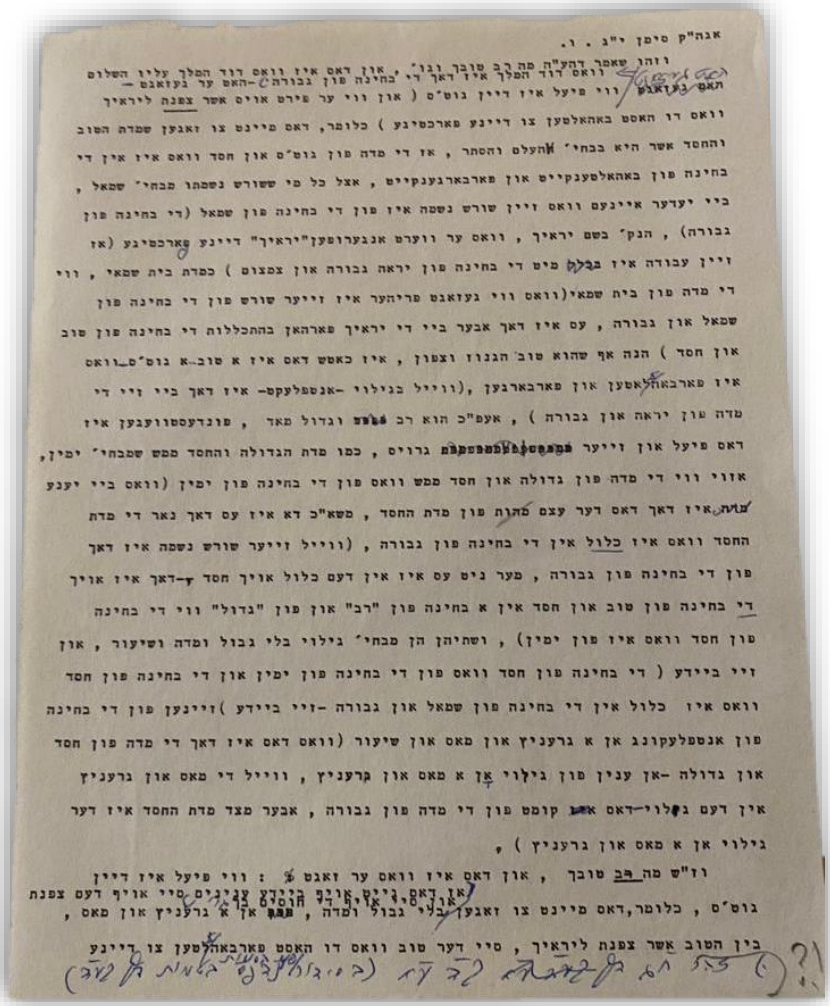
אגה"ק סימן י"ג . ו.

וזהו שאמר דהע"ה מה רב טובך וגו' , און דאס איז וואס דוד המלך עליו השלום וואס דוד המלך איז דאך די בחינה פון גבורה - האט ער געזאגט - האט געזאגט / ווי פיעל איז דיין גוט'ס (און ווי ער פירט אויס אשר צפנת ליראיך וואס דו האסט באהאלטען צו דיינע פארכטיגע) כלומר, דאס מיינט צו זאגען שמדה הטוב והחסד אשר היא בבחי' העלם והסתר , אז די מדה פון גוט'ס און חסד וואס איז אין די בחינה פון באהאלטענקייט און פארבארגענקייט , אצל כל מי ששורש נשמתו מבחי' שמאל , ביי יעדער איינעם וואס זיין שורש נשמה איז פון די בחינה פון שמאל (די בחינה פון גבורה) , הנק' בשם יראיך , וואס ער ווערט אנגערופען"יראיך" דיינע פארכטיגע (אז זיין עבודה איז בבלק מיט די בחינה פון יראה גבורה און צמצום) כמדת בית שמאי , ווי די מדה פון בית שמאי(וואס ווי געזאגט פריהער איז זייער שורש פון די בחינה פון שמאל און גבורה , עס איז דאך אבער ביי די יראיך פארהאן בהתכללות די בחינה פון טוב און חסד) הנה אף שהוא טוב הגנוז וצפון , איז כאטש דאס איז א טוב-א גוט'ס-וואס איז פארבאהאלטען און פארבארגען ,(ווייל בגילוי -אנטפלעקט- איז דאך ביי זיי די מדה פון יראה און גבורה) , אעפ"כ הוא רב [illegible] וגדול מאד , פונדעסטוועגען איז דאס פיעל און זייער [illegible] גרויס , כמו מדת הגדולה והחסד ממש שמבחי' ימין, אזוי ווי די מדה פון גדולה און חסד ממש וואס פון די בחינה פון ימין (וואס ביי יענע מהות איז דאך דאס דער עצם מהות פון מדת החסד , משא"כ דא איז עס דאך נאר די מדת החסד וואס איז כלול אין די בחינה פון גבורה , (ווייל זייער שורש נשמה איז דאך פון די בחינה פון גבורה , מער ניט עס איז אין דעם כלול אויך חסד -דאך איז אויך די בחינה פון טוב און חסד אין א בחינה פון "רב" און פון "גדול" ווי די בחינה פון חסד וואס איז פון ימין) , ושתיהן הן מבחי' גילוי בלי גבול ומדה ושיעור , און זיי ביידע (די בחינה פון חסד וואס פון די בחינה פון ימין און די בחינה פון חסד וואס איז כלול אין די בחינה פון שמאל און גבורה -זיי ביידע)זיינען פון די בחינה פון אנטפלעקונג אן א גרעניץ און מאס און שיעור (וואס דאס איז דאך די מדה פון חסד און גדולה -אן ענין פון גילוי אן א מאס און גרעניץ , ווייל די מאס און גרעניץ אין דעם גילוי-דאס קומט פון די מדה פון גבורה , אבער מצד מדת החסד איז דער גילוי אן א מאס און גרעניץ) .

וז"ש מה רב טובך , און דאס איז וואס ער זאגט : ווי פיעל איז דיין גוט'ס , כלומר,דאס מיינט צו זאגען בלי גבול ומדה , אן א גרעניץ און מאס , בין הטוב אשר צפנת ליראיך , סיי דער טוב וואס דו האסט פארבאהאלטען צו דיינע

. . איז דאך דאס דער עצם ~~מהות~~ פון מדת החסד . .

[בקשר לזה שדוד הוא בחי' הגבורה, צויין לזהר ח"ג דף קד ע"א. כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן ציון זה, וכתב:] **!?**

אגה"ק סימן י"ג. ז.

פארכטיגע (דער פארבאהאלטענער טוב) ובין אשר פעלת לחוסים בך , און סיי וואס דו האסט געווירקט צו די וואס שיצען זיך אין דיר , שהם בעלי הבטחון שמבחי' ימין , וואס דאס זיינען די בעלי בטחון וואס זיינען פון די בחינה פון ימין ,(ווייל דער ענין פון בטחון איז פארבונדען מיט דעם ענין פון אהבה , ווי איינער וואס האט אן אוהב וואס האט איהם ליעב איז ער בטוח אז יענער וועט איהם טהאן נאר גוט'ס , אזוי דער ענין פון בטחון איז מצד אהבה , איז די וואס זיינען פון די בחינה פון ימין און זייער עבודה מיט די בחינה פון חסד און אהבה -זיינען זיי בעלי בטחון)ע , וחסדם וטובם הוא ג"כ בבחי' גילוי והתפשטות נגד בני אדם , און זייער חסד און טוב איז אויך אין א בחינה פון גילוי און התפשטות -אנטפלעקט און מיט א ברייטקייט- אנטקעגען מענשען (אפען פאר מענשען) ולא בבחי' צמצום והסתר כלל , און כלל ניט אין א בחינה פון באשרענקונג און פאבאהאלטענקייט (איז ביידענס טוב וחסד -איז אין א בחינה פון רב און גדולה , אן א שיעור און מאס . איז דערמיט פארענטפערט וואס ער הויבט אן אין פסוק מיט"אשר צפנת ליראיך" , אזדער חסד איז אין א בחינה פון צפון פארבאהאלטען , און ער פארענדיגט מיט פעלת לחוסים בך נגד בני אדם אזדער חסד איז אפען אנטקעגען מענשען , ווייל דאס רעדט זיך פון די צוויי סארטען חסד איינער איז דער וואס ביי די יראיך וואס דער חסד ביי זיי איז א פארבאהאלטענער , און דער צווייטער ביי די"חוסים בך " ביי די בעלי בטחון וואס זיינען פון די בחינה פון ימין און דער חסד ביי זיי איז אן אפענער .)

(ומ"ש ליראיך ולא ביראיך , און דאס וואס עס שטייט (אשר צפנת ל יראיך) און ס' שטייט ניט ביראיך , (אויב עס רעדט זיך וועגען די בחינה פון חסד וואס איז אין די יראי השם האט דאך געדארפט שטיין ביראיך אין די יראים , ווען עס שטייט אבער ליראיך ווייזט דאך אוים אז עס רעדט זיך וועגען דעם חסד שלמעלה וואס קומט אלס שכר צו די יראים ?) , היינו, דאס איז , משם שכל מה שהוא בבחי' העלם בכל נשמה , ווייל יעדער זאך וואס איז אין א בחינה פון באהאלטענקייט אין יעדער נשמה , הנה בחי' זו אינה מלובשת תוך הגוף במוחו ולבו , איז די בחינה ניט אנגעטהאן אין דעם גוף אין זיין מוח און הארץ , (ווייל דער מוח און הארץ זיינען ניט קיין כלים דאס אויפצונעמען) אלא הוא בבחי' מקיף מלמעלה , נאר דאס איז אין א בחינה פון מקיף פון אויבען (איבער די נשמה) ומשם היא מאירה למוחו ולבו , און פון דארט לייכט זי

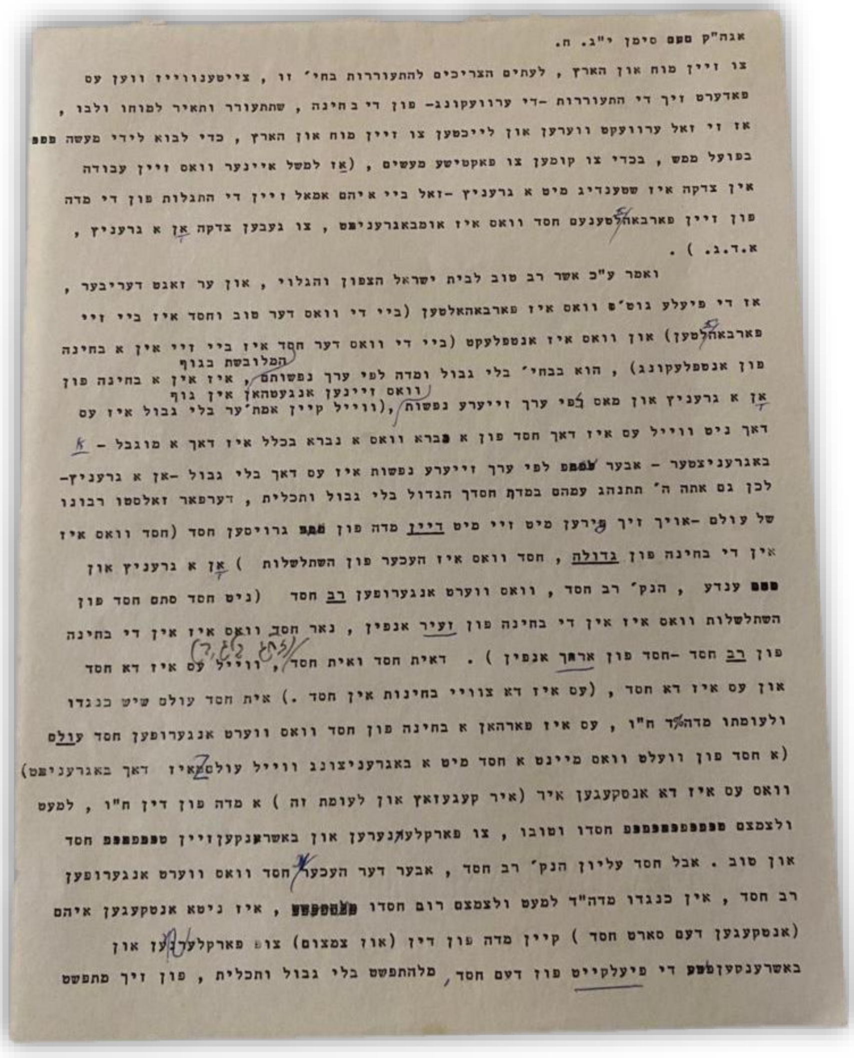

אגה"ק סימן י"ג. ח.

צו זיין מוח און הארץ , לעתים הצריכים להתעוררות בחי' זו , ציישענווייז ווען עס פאדערט זיך די התעוררות -די ערוועקונג- פון די בחינה , שתתעורר ותאיר למוחו ולבו , אז די זאל ערוועקט ווערען און לייכטען צו זיין מוח און הארץ , כדי לבוא לידי מעשה בפועל ממש , בכדי צו קומען צו פאקטישע מעשים , (אז למשל איינער וואס זיין עבודה אין צדקה איז שטענדיג מיט א גרעניץ -זאל ביי איהם אמאל זיין די התגלות פון די מדה פון זיין פארבאהאלטענעם חסד וואס איז אומבאגרעניצט , צו געבען צדקה אן א גרעניץ , א.ד.ג.) .

ואמר ע"כ אשר רב טוב לבית ישראל הצפון והגלוי , און ער זאגט דעריבער , אז די פיעלע גוט'ס וואס איז פארבאהאלטען (ביי די וואס דער טוב וחסד איז ביי זיי פארבאהאלטען) און וואס איז אנטפלעקט (ביי די וואס דער חסד איז ביי זיי אין א בחינה פון אנטפלעקונג) , הוא בבחי' בלי גבול ומדה לפי ערך נפשותם, המלובשת בגוף איז אין א בחינה פון אן א גרעניץ און מאס לפי ערך זייערע נפשות, וואס זיינען אנגעטהאן אין גוף (ווייל קיין אמת'ער בלי גבול איז עס דאך ניט ווייל עס איז דאך חסד פון א נברא וואס א נברא בכלל איז דאך א מוגבל - באגרעניצטער - אבער לפי ערך זייערע נפשות איז עס דאך בלי גבול -אן א גרעניץ- לכן גם אתה ה' תתנהג עמהם במדת חסדך הגדול בלי גבול ותכלית , דערפאר זאלסטו רבונו של עולם -אויך זיך פירען מיט זיי מיט דיין מדה פון גרויסען חסד (חסד וואס איז אין די בחינה פון גדולה , חסד וואס איז העכער פון השתלשלות) אן א גרעניץ און ענדע , הנק' רב חסד , וואס ווערט אנגערופען רב חסד (ניט חסד סתם חסד פון השתלשלות וואס איז אין די בחינה פון זעיר אנפין , נאר חסד וואס איז אין די בחינה פון רב חסד -חסד פון ארך אנפין) . דאית חסד ואית חסד, ווייל עס איז דא חסד און עס איז דא חסד , (עס איז דא צוויי בחינות אין חסד .) אית חסד עולם שיש כנגדו ולעומתו מדה"ד ח"ו , עס איז פארהאן א בחינה פון חסד וואס ווערט אנגערופען חסד עולם (א חסד פון וועלט וואס מיינט א חסד מיט א באגרעניצונג ווייל עולם איז דאך באגרעניצט) וואס עס איז דא אנטקעגען איר (איר קעגעזאץ און לעומת זה) א מדה פון דין ח"ו , למעט ולצמצם חסדו וטובו , צו פארקלענערען און באשרענקען חסד און טוב . אבל חסד עליון הנק' רב חסד , אבער דער העכער חסד וואס ווערט אנגערופען רב חסד , אין כנגדו מדה"ד למעט ולצמצם רום חסדו , איז ניטא אנטקעגען איהם (אנטקעגען דעם סארט חסד) קיין מדה פון דין (און צמצום) צו פארקלענערען און באשרענקען די פיעלקייט פון דעם חסד, מלהתפשט בלי גבול ותכלית , פון זיך מתפשט

. . דאית חסד ואית חסד **(זח"ג קלג, ב)** . .

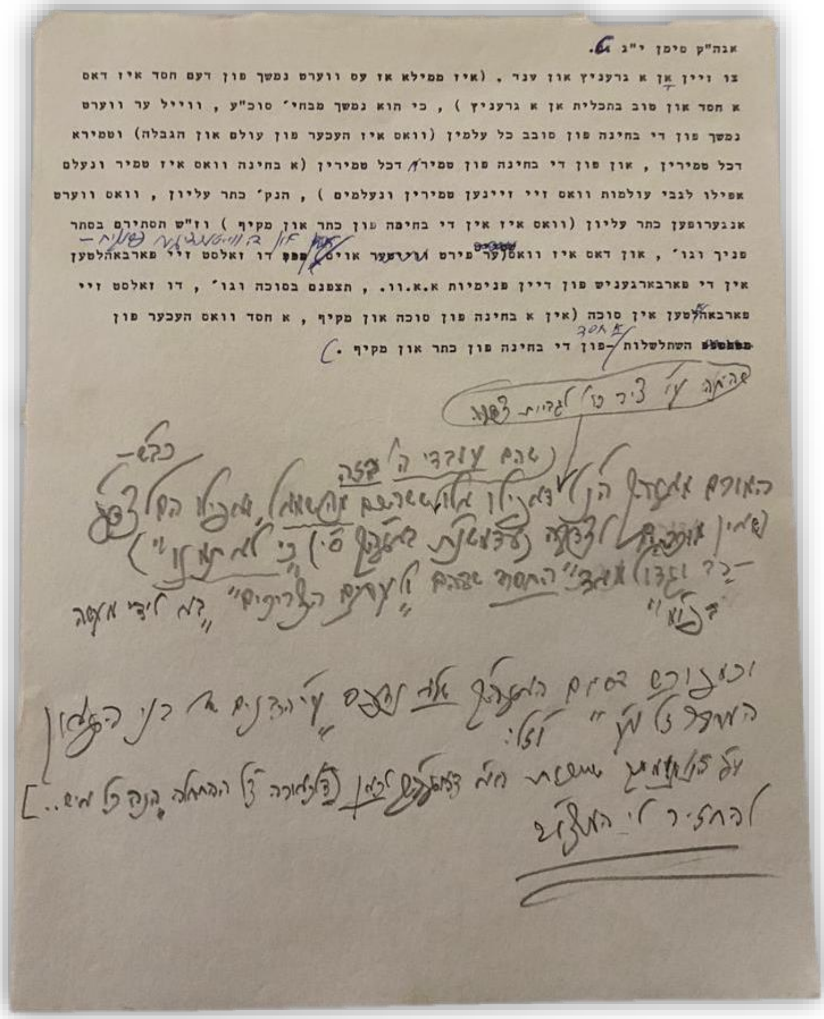

אבה"ק סימן י"ג

צו זיין אן א גרעניץ און ענד . (איז ממילא אז עס ווערט נמשך פון דעם חסד איז דאס א חסד און טוב בתכלית אן א גרעניץ) , כי הוא נמשך מבחי' סוכ"ע , ווייל ער ווערט נמשך פון די בחינה פון סובב כל עלמין (וואס איז העכער פון עולם און הגבלה) וטמירא דכל טמירין , און פון די בחינה פון טמירא דכל טמירין (א בחינה וואס איז טמיר ונעלם אפילו לגבי עולמות וואס זיי זיינען טמירין ונעלמים) , הנק' כתר עליון , וואס ווערט אנגערופען כתר עליון (וואס איז אין די בחינה פון כתר און מקיף) וז"ש תסתירם בסתר פניך וגו' , און דאס איז וואס ער פירט אויס דו זאלסט זיי פארבאהאלטען אין די פארבארגעניש פון דיין פנימיות א.א.וו. , תצפנם בסוכה וגו' , דו זאלסט זיי פארבאהאלטען אין סוכה (אין א בחינה פון סוכה און מקיף , א חסד וואס העכער פון השתלשלות - פון די בחינה פון כתר און מקיף .

המורם מאגהק הנ"ל שהיתה ע"י ציר כו' לגביית צדקה דאפילו אלו שהם <u>עובדי ה'</u> <u>בזה</u> ששרשם <u>מהשמאל</u>, ואפילו הם כב"ש – צד"ג (שאין מוכרחים לצדקה (עדמשנ"ת באגה"ק ס"י) "<u>כי לא תמנו</u>") – "רב וגדול מאד" <u>החסד</u> שבהם ו"לעתים הצריכים" "בא לידי מעשה בפו"מ"

וכמפורש בסיום האגה"ק <u>שלא</u> נדפס "ע"י הרבנים שי' בני הגאון המחבר ז"ל נ"ע" וז"ל:

ע"פ הנ"ל תומתק שייכות ח"א דאגה"ק <u>לכאן</u> [דלכאורה צ"ל ההתחלה "הנה כל איש . .]

<u>להחזיר לי המצו"ב</u>

הגהות על פתח-דבר

הגהות על חלקים משיחות כפי שהופיעו בשעתם בפתח-דבר לחוברות "תוכן ענינים בדא"ח לחזור בבתי כנסיות".

[א]

ב"ה.

פתח דבר

בזה הננו מוציאים לאור ענינים המתאימים לחזור בבתי כנסיות בש"ק פ' תצאהבעל"ט: קטעים משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א, שנעתקו עפ"י רשימת השומעים, ~~עפ"י~~ בשלא מכ' מנ"א תשי"ט נכ"ד טבת תשכ"ג.

כמו"כ מובאים בזה מראה מקומות ממאמרים ושיחות שונים המתאימים לפ' ~~השבוע~~ השבוע: לקו"ת לפ' תצא. דרמ"צ (כמסומן במפתח). ד"ה לא תחרוש תרכ"ז. לקוטי שיחות לפ' תצא.-לחודש אלול: דרושי אני לדודי שבלקוטי תורה, תרכ"ו, תרכ"ט, ת"ש, בספר המאמרים אידיש ותש"ט. סידור שער האלול. ד"ה לך אמר לבי תרצ"ו, ת"ש ותש"י. ד"ה לדוד ה' אורי תש"ח. לקוטי שיחות ע' 622. —

* * *

מועתק בזה קטע משיחת ש"פ נצבים תשכ"ב:

בענין חודש אלול, כותב רבנו הזקן[1] וז"ל: "באלול הוא זמן התגלות י"ג מדות הרחמים ולהבין זה כי למה הם ימות החול ואינם יו"ט.. אך הנה יובן ע"פ משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה ואז רשאין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם. ובלכתו העירה הרי הם הולכים אחריו. ואח"כ בבואו להיכל מלכותו אין נכנסים כ"א ברשות ואף גם זאת המובחרים שבעם ויחידי סגולה וכך הענין עד"מ בחודש אלול יוצאין להקביל אור פניו ית' בשדה".

ביאור התירוץ (על זה שימי חודש אלול הם ימות החול) הוא: ענין היו"ט הוא שנמשך בהם תוספות אור וגילוי שאינו בהתלבשות כל כך, שלכן אסורים בעשיית מלאכה; ויש סתירה בעשית מלאכה ~~כי~~ קבלת אור זה ~~הוא ע"י השכינה דוקא מעובדין~~ דחול (דוגמת המלך בהיכל מלכותו, שאין נכנסים כי אם ~~ברשות~~). משא"כ הענין דחודש אלול הוא גילוי י"ג מדות הרחמים לכאו"א מישראל, גם מי שחטא כו', בהמצב בו נמצא — שדה, והארת יגמה"ר הוא ההכנה שיהיו יכולים לעשות תשובה[3]). וכן גם בנוגע העבודה דאהוי"ר שבאלול (שאז האהוי"ר הם נעלים יותר[4])) צריכים לעוררם ע"י אתעדל"ת דוקא[5]) כי יגמה"ר הם רק נתינת כח לעבודה[6]).

אלא שמ"מ, הארת יגמה"ר הוא בשדה ולא במדבר, כי מדבר הוא בחי' "ארץ לא זרועה, שהם המעשים והדיבורים והמחשבות אשר לא להוי' המה"[7]); ולקבל את הארת יגמה"ר צריכים לעורר את הקבעומ"ש עכ"פ, היציאה (ממדבר) לשדה עכ"פ לקבל את פני

מועתק בזה קטע משיחת ש"פ נצבים תשכ"ב . .

. . ביאור התירוץ (על זה שימי חודש אלול הם ימות החול) הוא **(בדא"פ)**: ענין היו"ט הוא שנמשך בהם תוספות אור וגילוי שאינו בהתלבשות כל כך, שלכן אסורים הם בעשיית מלאכה, ~~כי~~ **ויש סתירה ל**קבלת אור זה ~~הוא ע"י השביתה דוקא מ~~ **- עשיית מלאכה,** עובדין דחול (דוגמת המלך בהיכל מלכותו, שאין נכנסים <u>כי אם</u> ~~ברשות~~ **כו'**). משא"כ הענין דחודש אלול הוא גילוי י"ג מדות הרחמים לכאו"א מישראל, גם מי שחטא כו', בהמצב בו נמצא – שדה, והארת יגמה"ר הוא ~~ה~~הכנה שיהיו יכולים לעשות תשובה). וכן גם בנוגע **ל**העבודה דאהוי"ר שבאלול (שאז האהוי"ר הם נעלים יותר) צריכים לעוררם ע"י אתעדל"ת דוקא כי יגמה"ר הם רק נתינת כח לעבודה . .

- ב -

המלך 8). (אלא שעבודה זו היא בחי' "שדה" (דקדושה), חרישה וזריעה,[9] לא כביו"ט).

* * *

כל הענינים שבתורה, גם המשלים, מדוייקים הם בכל פרטיהם. ולכאורה אינו לשון רבנו הזקן שם "יוצאין אנשי העיר..בשדה" שלשון זה מורה שמקומם הוא בעיר אלא שעכשיו יצאו לשדה,[10] והרי לכאורה (בנדגע נמשל) הוא אדרבה: מקומם הוא בשדה, והחידוש דאלול הוא הארת יגמה"ר גם במקומם הם, בשדה?

והביאור בזה: הטעם מה שבכאו"א מישראל נרגש הארת יגמה"ר הוא מצד שרש נשמתו. וזה מרמז רבנו הזקן באמרו "יוצאין אנשי העיר..בשדה", שהטעם מה שישראל מרגישים את יגמה"ר הוא לפי שהם "אנשי העיר",[11] אלא שלפי שעה נמצאים הם בשדה, בגלות הגוף ונה"ב. ואף שהם בגלות, הרי "אינו דומה מעלת השר עם היותו בשבי' למעלת הדיוט".[12] ולהיותם "אנשי העיר", לכן גם בהיותם בשדה, מקבלין אור פניו ית' - הארת יגמה"ר.

* * *

עוד ענין בלתי מובן, לכאורה, בלשון רבנו הזקן בהמשל שם: מלשון המשל משמע שמקום המלך הוא בשדה (שהרי אינו כותב "שהמלך יוצא לשדה") ואילו בנמשל, הרי מקום המלך הוא בהיכל מלכותו, אלא שיוצא במיוחד לשדה, בכדי שיוכלו כולם להקביל פניו?

והביאור בזה: אף שבענין הגילויים, כשהמלך נמצא בשדה היא ירידה לגבי הבחינה כמו שהוא בהיכל מלכותו, דבהיותו בהיכל מלכותו הוא בכתר מלכות ולבושי מלכות וכו', משא"כ בהיותו בשדה, הרי באמת, מצד עצמו, שהמלך מוותר על כתר מלכותו ולבושי מלכותו ויוצא לשדה בכדי שיוכלו כולם להקביל פניו, מצד שהחשובה של אלו הנמצאים בשדה יקר לו ונוגע בעצמותו יותר מאשר כתר ולבושי מלכותו (וכדוגמת עבודת התשובה שמגעת למעלה יותר מעבודת הצדיקים). כי לבושי וכתר מלכותו, הם תוארים; ועצמותו ית' הוא

. . כל הענינים שבתורה, גם המשלים, מדוייקים הם בכל פרטיהם. ולכאורה ~~אי״מ~~ **אינו מובן** לשון רבנו הזקן שם ״יוצאין אנשי העיר . . בשדה״ שלשון זה מורה שמקומם הוא בעיר אלא שעכשיו יצאו לשדה, והרי לכאורה (~~בנוגע ל~~ **בה**נמשל) הוא ~~אדרבה~~ **להיפך**: מקומם הוא בשדה, ~~וכל~~ **ו**החידוש דאלול הוא הארת יגמה״ר גם במקומם הם, בשדה?

והביאור בזה: הטעם מה שבכאו״א מישראל נרגש**ת** הארת **זו די**~~י~~גמה״ר הוא מצד שרש נשמתו . .

עוד ענין בלתי מובן, לכאורה, בלשון רבנו הזקן בהמשל שם: מלשון המשל משמע ש**בתחלה** מקום המלך הוא בשדה (שהרי אינו כותב ״שהמלך יוצא לשדה״) ואילו בנמשל, הרי מקום המלך הוא בהיכל מלכותו, אלא שיוצא במיוחד לשדה, בכדי שיוכלו כולם להקביל פניו?

והביאור בזה: אף ~~שבענין~~ **שבנוגע ל**הגילויים, כשהמלך נמצא בשדה [ירידה היא] לגבי ~~הבחינה~~ כמו שהוא בהיכל מלכותו, דבהיותו בהיכל מלכותו הוא בכתר מלכותו ולבושי מלכותו וכו׳, משא״כ בהיותו בשדה, הרי באמת, ~~מ~~זה עצמו, שהמלך מוותר על **גילוי** כתר מלכותו ולבושי מלכותו ויוצא לשדה בכדי שיוכלו כולם להקביל פניו, ~~מוכח~~ **מוכיח** שהתשובה של אלו הנמצאים בשדה יקר ~~לו~~ **בעיניו** ונוגע בעצמותו יותר מאשר כתר ולבושי מלכותו (וכדוגמת עבודת **בעלי** ~~ה~~תשובה שמגעת למעלה יותר מעבודת הצדיקים). כי לבושי וכתר מלכותו, הם תוארים; ועצמותו ית׳ הוא בשדה דוקא, וכידוע שבתחתונים דוקא הוא דירה לעצמותו ית׳.

- ג -

בשדה דוקא,[13] וכידוע שבתחתונים דוקא הוא דירה לעצמותו ית'.

והנה במשל הנ"ל, כותב רבנו הזקן "ובלכתו העירה הרי הם הולכים אחריו, ואח"כ בבואו להיכל מלכותו כו'". ולכאורה, מכיון שעצמותו ית' הוא בשדה דוקא כו', איזה צורך וזהו העילוי בההליכה לעיר? והענין: ב"דירה" ב' ענינים:[14] א) בדירה נמצא כל העצם (וכמו בדירת האדם שעצמותו דר בהדירה) - וזה נעשה ע"י קיום המצות במעשה דוקא. ב) בדירה נמצא הדר בגילוי. ולכן צריכים גם לגילויים.

ואף שעבודה זו היא בחודש תשרי, מ"מ כותב רבנו הזקן ענין זה בהמשל המבאר העבודה דחודש אלול, [15] שמרמז בזה, אשר גם תחילת העבודה דקב"ע, היציאה להקביל פניו ית' בשדה, צריכה להיות על מנת ולאח"ז ללכת אחריו אח"כ לעיר ולהיכל מלכותו, שאז באים מהעבודה דאלול להעבודה דר"ה עשי"ת וכו', עד להגילוי דשמע"צ - יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך.

1) לקו"ת ד"ה אני לדודי, הראשון. (הועתק בד"ה לך אמר לבי ת"ש, בשינוי קלות - טעם השינויים, נתבאר בשיחת ש"פ נצבים ה'שי"ת).
2) ראה תו"א צט,ד.
3) לקו"ת ראה לג,ג.
4) ראה לקו"ת שם לד,ב.
5) שם לב,א.
6) דביו"ט עליית העולמות, נעשה העילוי מעצמו, והעבודה הוא לקבל את האור, משא"כ הגילוי דאלול הוא רק נתינת כח לעבודת התחתון. וזהו שארז"ל "אף האחרונים ברצון", וידוע (ראה ד"ה אדון עולם תש"ג פ"ד) שהרצון אינו פועל ההמשכה והעילוי בהנמוך ממנו (כפעולת הרוממות והתענוג) ואף שלפעמים פועל שבירה בו, אבל אינו מתעלה ע"י הרצון.
7) לקו"ת שם לב,ב. 8) ראה ד"ה לך אמר לבי ח"ש בסופו.
9) ראה ביאוה"ז קכט,ד ואילך. ובכ"מ.
10) ואי אפשר לפרש שהכוונה ביוצאין הוא היציאה ממדבר, דמלשון "יוצאין אנשי העיר" מוכח שמקומם הוא בעיר.
11) עיר - רומז לעולם הבריאה (ראה ד"ה מגילה נקראת תרכ"ט בענין כרך

והנה במשל הנ"ל, כותב רבנו הזקן "ובלכתו העירה הרי הם הולכים אחריו, ואח"כ בבואו להיכל מלכותו כו'". ולכאורה, מכיון שעצמותו ית' הוא בשדה דוקא כו' **כנ"ל**, **ו**~~ו~~לאיזה צורך ~~היא~~ **ומהו העילוי ב**ההליכה לעיר? והענין: ב"דירה" ב' ענינים: א) בדירה נמצא כל העצם (וכמו בדירת האדם שעצמותו דר בהדירה) – וזה נעשה ע"י קיום המצות במעשה דוקא. ב) בדירה נמצא ~~הוא~~ **הדר** בגילוי. ולכן צריכים גם לגילויים.

ואף שעבודה זו היא בחודש תשרי, מ"מ כותב רבנו הזקן ענין זה בהמשל המבאר העבודה דחודש אלול~~,~~**;** **וי"ל** שמרמז בזה, אשר גם תחילת העבודה דקב"ע, היציאה להקביל פניו ית' בשדה, צריכה להיות על מנת **ובאופן** ללכת אחריו אח"כ לעיר ולהיכל מלכותו, שאז באים מהעבודה דאלול להעבודה דר"ה עשי"ת וכו', עד להגילוי דשמע"צ – יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך.

---

6) דביו"ט ~~שהוא זמן~~ **שאז** עליית העולמות, נעשה העילוי מעצמו, והעבודה הוא ~~רק~~ לקבל את האור, משא"כ הגילוי דאלול הוא רק נתינת כח לעבודה~~ה~~**ת** ~~אבל אין~~ התחתון ~~מתעלה ע"ז~~. ~~וזהו שארז"ל "אף האחרונים ברצון", וידוע (ראה ד"ה אדון עולם תש"ג פ"ד) שהרצון אינו פועל ההמשכה והעילוי בהנמוך ממנו (כפעולת הרוממות והתענוג)~~, ~~כי אם, ש~~ ~~**ואף שלפעמים**~~ ~~פועל השבירה בו, אבל אינו מתעלה ע"י הרצון.~~

9) ראה ביאוה"ז קכט, ~~ג~~**ד** ואילך. **ובכ"מ.**

- ד -

וכפר), והתחלת <u>מציאות</u> הנשמה הוא xxxxxx בבריאה (דבאצילות היא בבחי' אין).

12) לקו"ת שם לב,ג.

13) ועי"ב המבואר בתו"א ק,א במעלת פורים, שמותר בעשיית מלאכה, על יו"ס.

14) ראה בארוכה ליקוט לפ' קרח.

* * *

בהזדמנות זו, הננו לעורר אשר (ענין) את ביום ח"י אלול הבע"ל - יום הולדת שני המאורות הגדולים: מורנו הבעש"ט (בשנת נח"ת) ורבינו הזקן (בשנת קח"ת) - להפצת המעינות, בחזרת דא"ח ובסידור התועדויות וכו'. - ובפרט, אשר השנה היא שנת הקנ להסתלקות רבנו הזקן.

א' פ' תצא, ה' אלול, ה'תשכ"ג
שנת המאה וחמישים להסתלקות רבנו הזקן.

מחלקת "חזרת דא"ח"

[ב]

ב"ה

פתח דבר

בזה הננו מוציאים לאור ענינים המתאימים לחזור בבתי כנסיות בש"ק פ' תבוא ח"י אלול הבעל"ט: קטעים משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א שנעתקו עפ"י רשימת השומעים, מיו"ד שבט תשכ"א ומח"י אלול תשי"ז.

כמו"כ מובאים בזה מראה מקומות ממאמרים ושיחות שונות שונים המתאימים לפ' השבוע: לקו"ת לפ' תבוא. ד"ה והי' כי תבוא תרכ"ו. את הוי' האמרת תרל"ב. השקיפה ש"ת לפ ותש"י. לקוטי שיחות לפ' תבוא. קונטרסים ושיחות לח"י אלול. -לחודש אלול: דרושי אני לדודי שבלקו"ת, תרכ"ו, תרכ"ט, ת"ש,בספר המאמרים אידיש ותש"ט. סידור שער האלול. ד"ה לך אמר לבי תרצ"ו. תשש ותש"י. לדוד הוי' אורי תש"ח. -לפ"ג-ד דאבות : ד"ה רחב"ד אומר כל שיראת כו'. הוא הי' אומר כל שמעשיו. הוא הי' אומר כל שרוח כו'x בספר המאמרים אאא אידיש. חביב אדם ת"ש ותש"ב. יפה שעה אחת תרצ"ז ובספר מאמרים אידיש. ליקוט לפ' אחו"ק. אמור. שלח. קרח. דברים. ואתחנן.

* * *

מועתק בזה-קטעים משיחות ח"י אלול דשנת תשי"ד ותשי"ז:

כמה ~~ענינים עיקרים~~ הדברים יסודיים בדברי ימי החסידות אירעו בח"י אלול: הולדת מורינו הבעש"ט 1)צצצצ (בשנת נחת - חתן), הולדת רבינו הזקן (בשנת קהת), התיישבות נשיאי חב"ד בליובאוויטש (בשנת תקע"ג2)) התחלת סדרי הלימוד 3) בישיבת תומכי תמימים (בשנת תרנ"ז).

כל הענינים בהשגחה פרטית הם. ומהטעמים לזה שכמה מאורעות עיקריים בדברי ימי החסידות היו בחדש אלול, יש לומר:

א) חדש אלול הוא חדש החשבון של שנה שעברה וחדש ההכנה לשנה הבאה, אשר שניהם - החרטה והתיקון של העבר והקבלה טובה על להבא (תשובה) - צריכים להיות בכל סוגי עבודת האדם, הנחלקת בהג' קוין דתורה עבודה וגמ"ח 4). והנחינת כח על התשובה, ויתירה מזו: שהתשובה (וכן הג' קוין שבהם היא התשובה) תהי' בחיות פנימי ובשמחה, 4x) הוא ע"י תורת החסידות, שנתגלתה בחדש זה.

ב) עם שאלול הוא חדש התשובה, צריך להרבות בו גם בלימוד התורה. כי גם ~~גלוי~~ התשובה שלמעלה מהתורה, גילוי' הוא ע"י התורה דוקא 5). ושניהם - התורה והתשובה - צריכות להיות חדורות בחיות 6) פנימי הבא מעצם הנפש.

(וכמרומז בהר"ת דאלול - ארון לחות ושברי לחות: לחות ענינם - תורה, ושברי

מועתק בזה - קטעים משיחות ח"י אלול דשנת תשי"ד ותשי"ז:

כמה ~~ענינים עיקרים~~ **דברים יסודיים** בדברי ימי החסידות אירעו בח"י אלול . .

כל הענינים בהשגחה פרטית הם. ומהטעמים לזה שכמה מאורעות עיקרי~~ות~~**יים** בדברי ימי החסידות היו בחדש אלול, יש לומר:

א) חדש אלול הוא חדש החשבון ~~ע~~**ש**ל שנה העברה וחדש ההכנה לשנה הבאה, אשר שניהם – החרטה ו~~ה~~תיקו~~ן~~**נו** ~~ע~~**ש**ל העבר והקבלה טובה על להבא **(תשובה)** – צריכים להיות בכל סוגי עבודת האדם, הנחלקו~~ת~~**ת** בהג' קוין דתורה עבודה וגמ"ח . .

ב) עם שאלול הוא חדש התשובה, צריך להרבות בו גם בלימוד התורה. כי גם ~~גילוי~~ התשובה ש**היא** למעלה מהתורה, **גילוי'** הוא ע"י התורה דוקא . .

[על התיבות "וכמרומז בהר"ת דאלול כו", כתב:] **המ"מ?**

- ב -

לתורה תשובה ושניהם מנחות בארון (שענינו - אינו מהמדה) - באות מעצם הנפש שלמעלה מהגבלה).

מכיון שכל הענינים משתלשלים מהתורה, וגם בחינת התשובה שלמעלה מהתורה מתגלית ע"י התורה, צריך לומר, שגם בתורה עצמה ישנם ב' הבחינות - תורה ותשובה: גליא דתורה שבאה בהתלבשות בשכל אנושי - תורה שבתורה, ופנימיות התורה שלמעלה מהתלבשות - תשובה שבתורה.

וכמו שהחידוש דחודש אלול, בנוגע לכללות ענין התורה והתשובה, הוא - חיבור ב' הענינים יחדיו 8), כן הוא גם החידוש דאלול בנוגע לענין התורה והתשובה שבתורה עצמה - שגם פנימיות התורה (תשובה דתורה) באה בהשגת השכל כו'. וזהו הענינים שבתורת החסידות בכלל, ובתורת חסידות חב"ד בפרט, על חכמת הקבלה.

ועיקר חיבור ב' קוין אלו נתחדש בהתייסדות תומכי-תמימים, ישיבה שלומדים בה תורה תמימה, גליא דתורה ופנימיות התורה יחדיו, המתמימים אחד את השני: לימוד הנגלה חדור בחיות פנימי וביראת שמים הבאות מלימוד פנימיות התורה, ולימוד החסידות בהשגה ובהתיישבות כו' - כמו לימוד הנגלה.

* * *

בקשר לח"י אלול, יום הולדת את רבנו הזקן, הננו לעורר אודות לימוד והפצת תורתו (שמעיקרם הוא ספר התניא והשו"ע שלו, כמו שנתבאר בשיחת ח"י אלול אשתקד ובשיחת כ"ד טבת ש.ז.), וכן אודות תורתם של הנשיאים הבאים אחריו, המבארים את תורתו.

כן הננו לעורר - לסדר התועדויות בח"י אלול (או בהימים שלאחריו) . -ובפרט, אשר השנה היא שנת ה קן להסתלקות רבנו הזקן.

1) וכן גם התגלות מורו ורבו הק' אחי' השלוני אליו (בשנת תפ"ד) והתגלות הבעש"ט (בשנת תצ"ד) היו בח"י אלול. - וראה בלקו"ד ע' 64 אשר שלשה אלו זהו הולדת הבעש"ט בגופו בנפשו וברוחו.

2) מבוא לפוקח עורים ע' 25.

3) התייסדות הישיבה היתה בט"ו באלול.

4) ולכן כל ג' הקוין, וגם עבודת התשובה, נרמזו בשמו של חודש זה, כמבואר בליקוט אלול ע' 6. לקוטי שיחות ע' 396. (וראה שם ע' 402).

4*) ראה לקוטי שיחות ע' 398.

5) ראה גם לעיל ע' 743.

(וכמרומז בהר״ת דאלול – ארון **ל**וחות ושברי **ל**וחות: **ל**וחות ענינם – תורה ושברי [לוחות תשובה –] ושניהם מונחות בארון . .

וכמו שהחידוש דחודש אלול, בנוגע לכללות ענין התורה והתשובה, הוא – **שהמצוה דזמן זה היא התשובה וגם -** חיבור ב׳ הענינים יחדיו ~~**ותשוב**~~, כן הוא גם החידוש דאלול בנוגע לענין התורה והתשובה שבתורה עצמה – שגם פנימיות התורה (תשובה דתורה) באה בהשגת השגל **ו**כו׳. ~~**ש**~~זהו ~~מהמעלות~~ **מהענינים** שבתורת החסידות בכלל, ובתורת חסידות חב״ד בפרט, **נוסף** על חכמת הקבלה.

ועיקר חיבור ב׳ קוין אלו נתחדש **בקביעות** בהתייסדות ״תומכי-תמימים״, ישיבה שלומדים בה תורה <u>תמימה</u>, גליא דתורה ופנימיות התורה יחדיו, המתמימים אחד את השני: לימוד הנגלה חדור ~~ב~~חיות פנימי ~~ו~~ביראת שמים הבאות מלימוד פנימיות התורה, ולימוד החסידות ~~הוא~~ בהשגה ובהתיישבות כו׳ – כמו לימוד הנגלה . .

. . ~~וכן אודות~~ **ו**תורתם של הנשיאים הבאים אחריו . .

. . לסדר התועדויות בח״י אלול (או **בסמיכות לו** בהימים **שלפניו ושלאחריו**) . .

---

3) ~~ו~~התייסדות הישיבה היתה בט״ו באלול. **(לציין המ״מ התמים ?**

6) ואא פכפירוש"ח"י אלול" - הכנסת חיות ב(עניני) אלול (ראה לעיל ע' 783 ובהנסמן שם).

6x) כי שבירת הלוחות הי' כעין תיקון על חטא העגל, "שאלמלא לא נשתברו נתחייבו ישראל כלי' ח"ו" (לקח טוב שמות לד,א. מדרש אגדה שם).

7) ראה גם לעיל ע' 745, הרמז שליפוד התורה דאלול צ"ל באופן דארון והאופן דאלו.

8) שלכן, ב' הענינים - תורה ותשובה - מרומזים באותה התיבה ("בשושנים" - ראה לעיל ע' 743) / וכללות הפסוק ובפרט שלו - אני לדודי ודודי לי - הרועה [illegible]". וראה לעיל ע' 61.

יום ב' פ' תבא, יג אלול, ה'תשכ"ג
שנת המאה וחמישים להסתלקות רבינו הזקן.

מחלקת "חזרת דא"ח"

*6) כי שבירת הלוחות הי׳ כעין תיקון על חטא העגל . .

8) שלכן, ב׳ הענינים – תורה ותשובה – מרומזים באותה התיבה **והשייכת לאלול** (״בשושנים״ – ראה לעיל ע׳ 743) **וכללות הכתוב ופשט שלו – אני לדודי ודודי לי – ה״ז ״והרוח תשוב אל האלקים״**. וראה לעיל ע׳ 61.

הוספה

[כ״ד מנ״א, תנש״א]

מענה לר׳ יוסף הלוי וויינבערג שהכניס מכתב שכתב בנו השליח ר׳ שלום דובער הלוי וויינבערג, בו כתב:

״סוף סוף קבלתי בעשב״ק המאמר דט״ו באב, ״קץ שם לחושך״, ונודעתי פארוואס דו קאכסט זיך אזוי אין דעם מאמר, און פארוואס לוי שי׳ למד א״ז פעם אחר פעם במשך כל הוואך-נאכט. המאמר הוא ממש פלאי פלאים. יעדער פרק גיט א נייער קלארקייט און פארשטאנד בעניינים עיקריים ויסודיים בחסידות.

ובאמת ״לא היו ימים טובים לישראל״ כבעת שקבלתי ולמדתי המאמר ד״חמשה עשר באב״, ״שבהם בנות ירושלים יוצאות״ – היינו, שזה פעל גם על אלו שיצאו מבחי׳ יראת-שלם, אשר גם הם ״יחולו בכרמים״ – אז זיי זאלען זיך פרייען מיט תורה (כפי׳ הצ״צ באוה״ת על ״כרם״). (אף – אז אין אמת גערעדט – נשאר ההרגש ד״ובלבד שתעטרני בזהובים״ – אז מען זאל קאנען דעקען דעם בודזשעט.)

והרי פטור בלי כלום א״א: לפי המבואר בהמאמר ״שהרצון דאור ליכלל במקורו הוא בכל (ג׳) הדרגות דאור״, יומתק הלשון בתניא בנוגע להרצוא דהנשמה: ״הגם שתהי׳ אין, ואפס, ותתבטל שם במציאות לגמרי״. והרי״ז מתאים ג״כ עם הביאור בתניא שהרצון ליכלל הוא בחכ׳, והרי הביטול דחכ׳ הוא הביטול דאין וכו׳ (משא״כ לפי המבואר בתער״ב שהרצון ליכלל הוא בכתר – הביטול דאפס), ואכמ״ל.

ויה״ר, שנזכה בקרוב אשר ״מכאן ואילך דמוסיף יוסיף״ – הוספה כפולה, שנזכה <u>לריבוי</u> מאמרים מכ״ק אד״ש, ובעוד הוספה: שיהא גם ״מפיהם״ ולא רק ״מפי כתבם״״.

מענה כ״ק אדמו״ר שליט״א (מהעתקה):

קראתי, ות״ח וגרם נח״ר רב. אזעה״צ.

(ליקוט מענות קודש מילואים ח״א ע׳ 64)

לזכות

החתן הרב התמים **מנחם מענדל** שי'

והכלה מ' **מושקא** תי'

בלייך

לרגל נישואיהם בשטומו"צ

י"א אלול ה'תשפ"ב